

Enerģētiskais skaitlis simts

Godātie lasītāji! Klāt oktobris, un uz žurnāla “Enerģija un Pasaule” pastāvīgo lasītāju rakstāmgalda nonācis tā jaunākais izdevums. Šomēnes žurnāls svin jubileju – ir iznācis tā simtais numurs.

Skaitlis 100 ir enerģētisks – kā atskaites punkts, kā pieredze, arī kā sliekšnis, kuru pārkāpjot, uzskaitē vai process itin kā sākas no jauna, vienlaikus nezaudējot neko no iepriekšējās pieredzes un rakstura. Apsveicot žurnāla veidotājus, gribu uzsvērt, ka ne viens vien enerģētikas jomas darbinieks Latvijā, kurš tajā ienācis kā students, ir pilnveidojies kopā ar šo izdevumu, kļūstot par cienītu un respektētu nozares pārstāvi. Iespējams, ka tas ir nozīmīgākais žurnāla ieguldījums – noticēt jauniem un spēcīgiem talantiem, dot tiem izpausmes iespējas turpmākai attīstībai.

Sen zināma, bet dažkārt piemirsta patiesība – enerģētika veido ikvienas valsts un ikvienas ekonomikas pamatu, bez tās kvalitatīvi attīstīties nespēj neviens tautsaimniecības joma. Savukārt šādam profesionālam žurnālam ir savā ziņā līdzīga loma – tas kalpo par mugurkaulu nozares pārstāvjiem, jo kur citur ne tikai zinātnieki, bet arī studenti, doktoranti un enerģētikas praktiskie eksperti var rast telpu diskusijām un bagātīnāt redzesloku?

Ikvienam lasītājam, kuru interesē nozares aktualitātes, no studenta līdz politiķim, izdevums “Enerģija un Pasaule” vispirms ir lielisks izziņas materiāls, kas sniedz iespēju iepazīties ar energopasaules jaunumiem un izaicinājumiem. Šis ir ārkārtīgi svarīgs uzdevums, īpaši, ja runā par pēdējiem gadiem mūsu reģionā, kad enerģētikā – jomā, kas tradicionāli ir gana konservatīva, – sākušies ļoti svarīgi procesi ar lielu nākotnes potenciālu. Te jāmin pakāpeniska elektroenerģijas tirgus liberalizācija, vērienīga elektrisko starpsavienojumu izbūve, notikumi tirgū, izmaiņas cenu komponentēs, arī jaunu ģenerējošo jaudu risinājumu meklējumi. Tie ir notikumi, kas būtiski ietekmēs nozares nākotni, un ir svarīgi, lai par to vēstītu pieredzējuši eksperti un viedokļu līderi. “Enerģija un Pasaule” kā viedokļu forums, kurā notiek diskusija par nozarei svarīgiem jautājumiem, līdzinās sporta pasaulei – arī šeit pastāv nosacīts laukums, kurā notiek sava veida sacensība par labāko izklāstu, lielāko auditoriju. Tā ir ļoti vērtīga un vajadzīga prakse, kas, sporta līdzībās runājot, uztur enerģētikas *spēlētājus* labā formā, tāpat kā regulāras sacensības uztur labā līmenī profesionālus sportistus. Šī līdzdalība liek akadēmiskajiem spēkiem kļūt inovatīvākiem, bet nozares profesionāļiem – neieslīgstot profesionālā rutīnā, aizvien asināt prātu un izteiksmes līdzekļus. Un te žurnālam “Enerģija un Pasaule” ir nepārvērtējami svarīga loma, jo ik publikācija ļauj novērtēt gan kolēģa devumu informācijas gatavošanā, gan, kā lasītājam, pārliecināties par paša viedokļa pamatotību.

Mūsdienās lasīšanas tendences ir strauji mainījušās – digitālo tehnoloģiju laikmetā kopējo interešu žurnālu popularitāte nedaudz mazinās, toties aizvien noteiktāku vietu ieņem nišas izdevumi, kas pievēršas konkrētai jomai. Tieši par šādu uzskatāms arī žurnāls “Enerģija un Pasaule”. Mūsu valstī šādu specifisku izdevumu tradīcijas iesniedzas vairāku gadu simtu senā pagātnē, un nu jau 17 gadus šis žurnāls ir vienīgais izdevums ne tikai Latvijā, bet arī Baltijas reģionā, kas pilnībā veltīts enerģētikas tematikai un ar to saistītām jomām. Tas aplūko gan nozares specifikai atbilstošas aktivitātes, gan Eiropas Savienības un pasaules kontekstā svarīgus nozares jautājumus, tādēļ šim izdevumam ir autoritāte profesionāļu vidū.

Žurnāla komandas darbība veicina Latvijas enerģētikas sasniegumu atpazīstamību pasaulē, un līdz ar nozares profesionāliem žurnāls ir ieguvis arī akadēmisku auditoriju. To apliecina AS “Latvenergo” un Latvijas Zinātņu akadēmijas rīkotā konkursa *Gada balva* laureāti, kuri labprāt publicē savus pētījumus žurnālā, šādi vēl vairāk nostiprinot tā ieguldījumu sabiedrības izglītošanā par enerģētiku. 2003. gadā tika nodibināta Redakcijas padome, kurā aktīvi iesaistījās Latvijas un ārvalstu tehnisko augstskolu mācībspēki, profesori, lielāko Latvijas energokompāniju pārstāvji. Redakcijas padomes darbā aktīvi piedalās Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas, Latvijas Elektroenerģētiķu un Energobūvnieku asociācijas pārstāvji, patlaban Redakcijas padomes sastāvā ir pieci ārvalstu locekļi no ASV, Vācijas, Krievijas, Lietuvas un Igaunijas. Kopš 2007. gada strauji paplašinājusies sadarbība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, vairākām Latvijas augstskolām un zinātniskās pētniecības institūtiem; šeit jāmin ieguldījums, ko sniedz Rīgas Tehniskās universitātes rektors akadēmiķis Leonīds Ribickis, akadēmiķis Jānis Stradiņš, Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents akadēmiķis Ojārs Spāritis, kā arī citi aktīvi Redakcijas padomes locekļi. Iztirzājamo tematu loks ir plašs – hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju rekonstrukcija, diskusijas par tirgu, atomenerģiju un jaunu ražošanas objektu būvniecību, pievēršoties arī pasaules pieredzei enerģijas ražošanā. Mūsu autori rakstījuši par apakšstaciju atjaunošanu, paliem, bāzes jaudu nozīmi. Tāpat apskatīti starpsavienojumi un *Kurzemes loka* projekts, kā arī daudzi citi ar enerģētiku saistīti temati.

Regulāras rubrikas veltītas gan ekoloģijai, gan mūsu valsts simtgadei, zinātnes un tehnikas vēsturei. Priecē, ka Latvenergo koncerna speciālisti pētījuši arī sava uzņēmuma vēsturi, korporatīvo sociālo atbildību, tāpat iztīrītas šai tematikai veltītas jaunākās grāmatas.

Man būtiski šķiet akcentēt, ka “Enerģija un Pasaule” savās slejās pievēršas ne tikai specifiskiem nozares jautājumiem, bet ikvienā numurā rubrikā *Dzīves enerģija* publicē saistošas intervijas vai aprakstus par mūsu valsts māksliniekiem, domātājiem un iedvesmojošām personībām. Izdevums plašākā nozīmē kļūst par notikumu un atziņu spoguļi, par formāli atšķirīgu satura šķautņu sakausētāju, ļaujot lasītājam iegūt dziļāku izpratni, paplašinot viņa redzesloku un vērtību sistēmu. Šāda pieeja sniedz niansētu un personiski izjustu skatījumu, bet mūsdienīgi risinājumi ļauj žurnālam aizvien saglabāt svaigu elpu.

Ja īsumā būtu jāatbild, kas ir žurnāla “Enerģija un Pasaule” veiksmes pamatā, tad jāsaka pavisam īsi – tā ir profesionalitāte. Amerikāņu izgudrotājs, zinātnieks un uzņēmējs Tomass Edisons reiz apgalvojis, ka viens no civilizācijas svarīgākajiem uzdevumiem ir iemācīt cilvēku domāt. Šo teicienu varētu mazliet papildināt, sakot – domāt un saprast. Lūk, tas ir lielisks iemesls, kādēļ šim izdevumam būtu jāatrodas uz katra nozares pārstāvja rakstāmgalda – lai domātu un lai saprastu.

Dr. sc. ing. Āris Žīgurs,
AS “Latvenergo” valdes priekšsēdētājs